

KRIMHALVØEN JALTA

► gere lyd fra rejsegrammofoner ud ad vinduerne, og melodierne snoede sig videre ud mellem cypresserne i de lune nætter.

Kunstnere som Pjotr Lesjtjenko og Aleksandr Vertinskij lagde med sørgmodige tangoballader lydsporet til den særlige stemning, der herskede i årene, inden ferieparadiset gled tsarerne af hænde. På grund af verdenskrig og revolution gik det russiske kejserrige under i 1917, og Romanov'erne vendte aldrig tilbage til deres sommerpaladser på Krim.

Damen med hunden

Inden det kom så vidt, ankom medlemmer af adelen og det bedre borgerskab fra Sankt Petersborg og Moskva til Jalta i stort tal. Det milde klima gjorde, at datidens læger anbefalede feriedestinationen som behandling for den tuberkulose, som mange led af.

En af dem, der havde pådraget sig den udbredte lungesygdom, var den verdenskendte russiske forfatter Anton Tjekhov. Han plejede omgang med andre prominente digtere og dramatikere i Jalta i tiden omkring det forrige århundredeskifte.

Blandt de forfattere, der tog ophold i feriekolonien, var Maxim Gorkij og Lesja Ukrainka. En mindetavle på et af byens berømte badhoteller fortæller, at her boede Tjekhov, Ivan Bunin og Vladimir Majakovskij. Selv foretrak Tjekhov altid Krim frem for Den Franske Riviera. Så begejstret var den kendte dramatiker for Jalta, at han opførte en datja i udkanten af byen, hvor han boede de sidste fem år af sit liv.

Blandt andet foregår en af Tjekhovs mest berømte noveller, 'Damen med Hunden', i byen. Den handler om en desillusioneret bankier fra Moskvas borgerskab, der i en udenomsægteskabelig manøvre kurtiserer en ung russende, idet de begge keder sig på hver deres ensomme ferieophold. De elskendes første møde finder sted på byens havnefront. Her står nu et monument, der ærer novellens hovedpersoner.

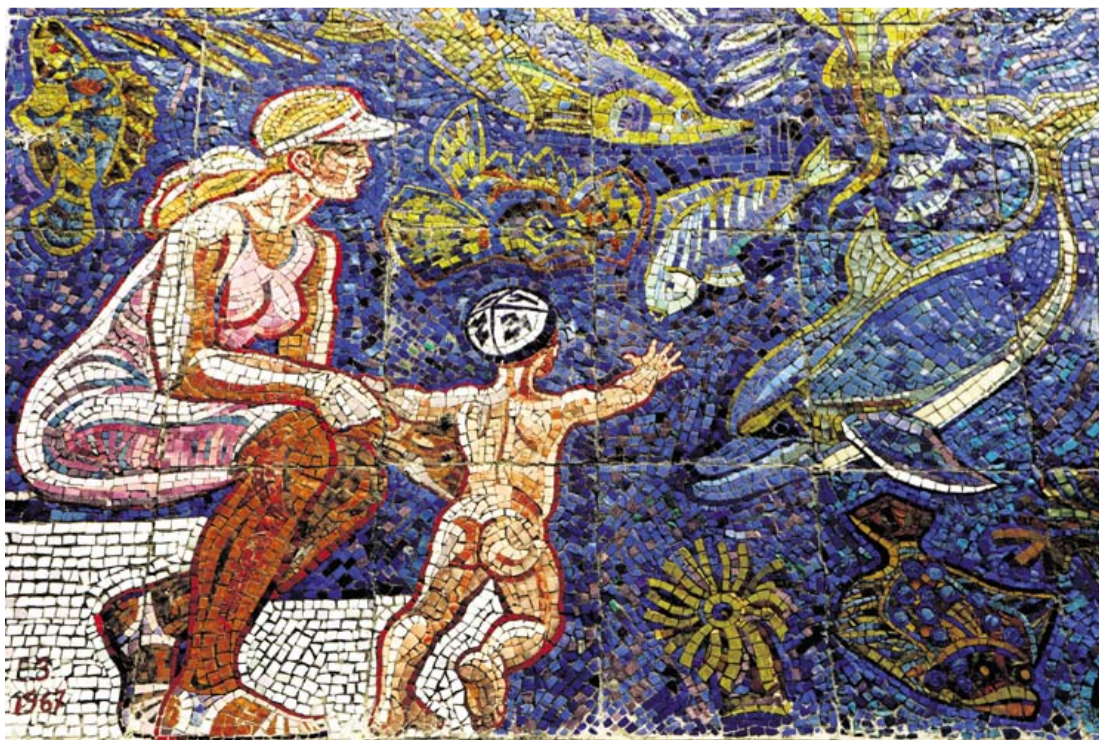
Tjekovs datja er indrettet som museum. En udstilling med historiske fotos beskriver kronologisk forfatterens liv. De mange værelser fremstår intakte med datidens inventar og møblement – som om han netop har rejst sig af lænestolen for at gå ud at lave te. En film samt flere mapper med information på engelsk hjælper vesterlændinge på vej ind i Tjekhovs univers.

I den omkringliggende have plantede forfatteren forskellige frugttræer, og det siges, at den tjente som en af inspirationskilderne til et af hans mest kendte værker, 'Kirsebærhaven', som kom til verden her i det herskabelige sommerhus. På en spadseretur gennem den lille park tager nutidens gæster gerne et hvil på bænken, hvor Tjekhov og Gorkij ofte var fordybet i samtale.

Cognac og kirsebær

Museet i Tjekhovs datja har ingen café, men Jalta vrimer med gode steder at stille sulten. Gadesælgere afsætter højrøde kirsebær og saftige jordbær fra egne haver. Boder med hjemmebag ligger strategisk placeret, hvor trolleybussen holder, og mange mennesker passerer. Byen har talrige stolovaja'er – cafeer med selvbetjening.

En kort gåtur fra Tjekhovs residens langs floden fører hen til Kafeterij, som er populær blandt Jaltas egne indbyggere. Faktisk synes restauranten at være det eneste sted i byen, der er helt blottet for turister. Barmanden Igor afbryder

3

ANDRE OPLEVELSER NÆR JALTA

De vigtigste attraktioner befinder sig på kysten umiddelbart vest for byen

1 Livadia

Jalta-konferencen fandt sted på paladset Livadia få kilometer uden for byen i 1945. Anden Verdenskrigs sejrherre Winston Churchill, Josef Stalin og Franklin Roosevelt forhandlede om opdelingen af Europa. Paladset var tidligere tsar Nikolaj II's sommerresidens. Minibusserne nr. 5 og 47a kører derhen.

2 Svalereden

Krims vartegn er det lille pseudoslot Svalereden, der nærmest hænger på en klippe ud over Sortehavet. Bygningen foregiver at være fra engang i middelalderen, men blev i virkeligheden opført af den tyske oliemagnat Baron Steingel i 1912 som en gave til hans elskerinde. Tag bus 26, 27 og 32 inde fra Jalta.

3 Svævebane

En svævebane fører op til det 1.234 meter høje bjerg Aj-Petri, der ligger få kilometer fra Jalta. Udsigten fra kabinen over havet og kysten er spektakulær. Svævebanen afgår hvert 20. minut.

kun modstræbende et parti skak med en af stamgæsterne for at tage imod bestillinger. Han holder vodkaen kold i fryseren, der befinder sig i brysthøjde og inden for kort rækkevidde omme på den anden side af disken.

En portion hjemmelavet pelmini – små dejkuverter fyldt med kød – overdrysset med persille, dertil Krims egen citronlimonade fra bryggeriet i Simferopol og 50 centiliter af den lokale Koktebel-cognac sætter én beskudne 250 rubler (ca. 30 kr.) tilbage.

På fuld mave føres man ad snørklede gyder op ad skråningerne til Jaltas gamle bydele. Hemmelighedsfulde trappe-trin leder op, ned og ind i forskudte parker. Fyrrenåle drysset ned på underlaget af groftskåret beton. Det er endnu for tidligt for de andre stjerner. Kun Venus lyser klart over Jalta fra sin plads i vest.

rejser@pol.dk

MOSAIK. Eksklusive lystyachter kan lejes for et par tusind rubler på kajen (øv.). Jalta er desuden en skøn blanding af subtropisk vegetation, sprukken arkitektur fra forrige århundredeskifte, skak blandt de ældre mandlige beboere, statuer af kommunismens grundlæggere – her Lenin – og mosaik fra den sovjetiske epoke i gågaden Pusjinskaja.